

Hekkende sjøfugl i Buskerud 2019 – Drøbaksund og Vestfjorden

Stokkandunge. Sætrepollen 14.6.2019.
Foto Morten Bergan

Av

Morten Bergan og Geir S. Andersen

Utgitt av Norsk Ornitologisk Forening, avd.
Oslo og Akershus

Innhold

Sammendrag	3
Bakgrunn	3
Metode og feltarbeid	3
Resultater	4
1) Fredete lokaliteter	5
Andre lokaliteter	7
2) Artsgjennomgang	8
Andre arter	19
3) Tabeller	20

Hvitkinngås. Sundbyholmene 19.5.2019.
Foto Morten Bergan

Sammendrag

Årets sjøfugltellinger i Buskeruds del av indre Oslofjord (Vestfjorden og Drøbaksund, innenfor Storsand) viste en total sjøfuglbestand på 736 hekkende par. Dette er en nedgang på 9 % i antall hekkende par sjøfugl i rapportområdet, fra 811 par ved forrige telling i 2017. Det var 1130 hekkende par i 2015, og 947 hekkepar i 2013. Totalen er det laveste siden 1984 (men det ble jo ikke talt i perioden 1988–2007).

Tellingene omfatter alle arter hekkende andefugler, vadefugler og måkefugler på holmer og skjær fra Geitungholmen ved Slemmestad i Røyken kommune i nord til Storskjær utenfor Storsand i Hurum kommune i sør. Det foregår også tellinger i Breiangen utenfor Tofte i Hurum som rapporteres separat (som sist), og rapporteres av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Buskerud (NOF Buskerud). Årets telling i Vestfjorden og Drøbaksund forgikk 19.5.2019.

Bestandsendringene varierer mellom de forskjellige artene. Selv om totaltallet gikk ned, til dels kraftig for noen arter, så var det noen arter som hadde økende bestand. Arter som viste bestandsvekst fra undersøkelsene i 2017 til de i 2019 er bare ærfugl (fra 175 par/kull til 214 par/kull) og hettemåke (fra 48 par til 109 par), samt at vi fant ett par storskarv på Nordre Sundbyholme (som i 2013). De andre artene gikk ned i antall par eller var stabile: hvitkinngås (fra 27 til 21 hekkepar), grågås (fra 11 til 8 par), fiskemåke (fra 66 par til 50 par), gråmåke (fra 193 par til 131 par), sildemåke (fra 201 par til 141 par), svartbak (fra 39 par til 34 par) og makrellterne (fra 34 til 13 par). Tjeldebestanden var stabil (12 mot 13 par) og arter som knoppsvane, kanadagås og stokkand har et så lite antall at det ikke er relevant å snakke om endringer.

Hele 91 % av bestanden (671 par) hekket på fredete lokaliteter, en oppgang fra 2017.

Bakgrunn

Indre Oslofjord har et rikt fugleliv, men er også friluftsområde for befolkningen i Stor-Oslo med omegn. Det innebærer at sjøfuglenes hekkeplasser, oppvekstområde og næringsområder i sommerhalvåret er sterkt preget av ulike fritidsaktiviteter med mye menneskelig aktivitet, både i strandsonen og til sjøs. Det er konkurranse om bruken av skjær, holmer og strender.

Utover på 1970-tallet ble konflikten mellom sjøfugler og friluftsliv viet mye oppmerksomhet. Fire lokaliteter i rapportområdet ble fredet i 1978 og ytterligere fire i 2009. Det er altså, fra 2011, 8 fredete lokaliteter i Buskeruddelen av indre Oslofjord fra Drøbaksund til Vestfjorden – Røyken og Hurum kommuner.

For å følge utviklingen av sjøfuglbestandene gjennomfører Fylkesmannen i Buskerud jevnlig tellinger av hekkebestandene av de ulike sjøfuglartene. Oppdraget utføres av Norsk Ornitologisk Forening. Denne rapporten viser resultatet av tellingene i Buskeruds del av Drøbaksund og Vestfjorden i 2019.

Det telles annethvert år. Det telles også på øyene i Breiangen i Hurum videre sør (talt opp 25. juni). Vi gjør her kun noen kommentarer vedrørende Breiangen, men dette området inngår ikke i denne rapporten (egen rapport av NOF Buskerud). Vi gjør også noen sammenligninger med Oslo og Akershus' del av indre Oslofjord med noe utfyllende informasjon herfra.

Metode og feltarbeid

Tellingene er som vanlig gjennomført som reirtellinger, i år 19. mai. På de fleste lokalitetene har vi gått i land. På enkelte mindre og oversiktlige lokaliteter ble rugende fugler talt fra båt. Da mange makrellterner ennå ikke har startet hekkingen i midten av mai, har man i Oslo og Akershus en egen «ternetelling» omkring 10. juni. I år ble dette utført den 16. juni. Så er ikke tilfellet i Buskerud. Ternetallene er derfor ganske sikkert lavere enn den virkelige bestanden. Observasjoner fra et privat besøk i Drøbaksund 15. juni er imidlertid vektlagt i teksten under lokalitetene med forekomst av terne.

Resultater

Årets tellinger ga 736 par hekkende sjøfugl totalt, eksklusive gravand og siland, som vi bare teller voksne individer av (ikke reir). Dette er en nedgang fra 811 hekkende par i 2017 dvs en reduksjon på 9 % på to år.

Se **Artsgjennomgang** under for en detaljert gjennomgang av de enkelte artene. Fullstendige resultater, med antall par av hver art per lokalitet, er vist i tabell 1. Vi har også kommentert bestandsendringer for hver enkelt fredet lokalitet. I tabellen er fredete kolonier uthevet med fet skrifttype.

Forklaring på kolonneoverskriftene i tabell 1 og de mindre tabellene for de fredete lokalitetene er som følger:

Ss=storskarv, **Ks**=knoppsvane, **Kg**=kanadagås, **Hg**=hvitkinngås, **Gg**=grågås, **Sa**=stokkand, **Æf**=ærfugl, **Tj**=tjeld, **Rs**=rødstilk, **Hm**=hettemåke, **Fm**=fiskemåke, **Gm**=gråmåke, **Sm**=sildemåke, **Sb**=svartbak, **Mt**=makrellterne

Silandandrik på bryggekannten, Sætre 19.5.2019.
Foto Morten Bergan

1) Fredete lokaliteter

Storskjær; Hurum – naturreservat opprettet i 1978

Ar	Sum	Ks	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	166	1				12	1		123	26	3
2011	205	1		3		55	1		115	28	2
2013	265	1		1		58	1		159	40	5
2015	211	1	2		1	54	2	2	83	60	6
2017	211	1	2			34	1	1	84	84	4
2019	195		2			58	1		63	66	5

Ubetydelig ned siden sist, men ikke dramatisk. Knoppsvanen var borte. Hvitkinngås stabil. Ærfuglen har et godt år. Grå- og sildemåke begge litt dårlige, for gråmåke er dette en klar trend. Historiske makstall for disse to artene var 202 par gråmåke i 1997 og 49 par sildemåke i 2007. For begge disse stormåkeartene er Storskjær den viktigste hekkeplassen i rapportområdet.

Hjelpskjæra; Røyken – naturreservat opprettet i 2009

Ar	Sum	Ks	Kg	Hg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Mt
2009	13	1			2			3	1	6
2011	9	1					1	2		5
2013	123	1				2	117	3		
2015	460	1	1			1	450	3		4
2017	20			1			9	1		2
2019	11	1				2	4	1		3

Den forsvunne hettemåkekolonien som dukket opp igjen 2013–2015 er, stort sett, borte igjen – kun 4 par på det østre skjæret (hekkekoloni av noe størrelse varte til 2005 og 2007, men rekorden er faktisk den fra 2015).

Knoppsvane har hekket her siden 2001. Bare knoppsvanen og et av tjeldereirene lå på det vestre skjæret. Sist var det flest sjøfugl på det østre skjæret. Det var ikke terner å se her den 15. juni så de må ha mislyktes. Fordelingen av hekkende sjøfugler mellom Østre og Vestre Hjelpskjær er vist i tabell 1.

Sundbyholmene; Røyken – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	166	1				12	1		123	26	3
2011	205	1		3		55	1		115	28	2
2013	265	1		1		58	1		159	40	5
2015	211	1	2		1	54	2	2	83	60	6
2017	211	1	2			34	1	1	84	84	4
2019	195		2			58	1		63	66	5

Ubetydelig ned siden sist, men ikke dramatisk for totalen. Kraftig nedgang i grå- og sildemåke. Historiske makstall for gråmåke er 211 par i 1997 og for sildemåke 111 par i 2005.

Sundbyholmene huser Oslofjordens største ærfuglkoloni, men temmelig fluktuerende tallmessig. Hvitkinngås ned fra sist, som var rekord, men registreringen i år er nest høyest gjennom tidene. Seks av de ni parene lå på den søndre holmen. Tjelden lå, som normalt, på den nordre holmen. Her var det også et bebodd storskarvveir, som i 2013. Det holder seg en del ikke-hekkende skarver i området, men det ser altså ikke ut som om de klarer å etablere en koloni slik som på Vealøs og Saltskjær i henholdsvis Breianger og sør i Drammensfjorden – se rapport herfra (fra NOF Buskerud).

Fordelingen mellom Søndre, Midtre og Nordre Sundbyholmen er vist i tabell 1. Det var i år ingen rugefugler på den lille, midtre, vegetasjonsløse holmen mellom den søndre og nordre.

Demmekilskjæra; Røyken – naturreservat opprettet i 2009

År	Sum	Kg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Mt
2009	14		4	1	2	6	1	
2011	7			1		4	2	
2013	9			1		5	2	1
2015	7	1	1	1		2	2	
2017	0							
2019	5			1		4		

Tomt sist. Et tjeldepar og fire fiskemåkepar i år. Ternene forsvant etter 1999 en gang og hettemåkene etter 1989-sesongen.

Høvikskjæra; Røyken – naturreservat opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Hg	Æf	Tj	Rs	Gm	Sm	Sb
2009	125		2	51		1	35	23	13
2011	120		2	64	1		16	24	13
2013	95		3	35			18	21	18
2015	107	1	4	55			20	19	8
2017	95		2	41			15	20	17
2019	77		4	38			10	13	12

Nedgang også i år, særlig dramatisk for stormåkene (grå- og sildemåke, svartbak). Historiske makstall for gråmåke er 123 par i 1995 og for sildemåke 70 par i 2007. Hvitkinngås hadde et greit år. Høvikskjæra er indre Oslofjords største svartbakkoloni og det på tross av årets bestandsnedgang.

Dyna; Røyken – naturreservat opprettet i 2009

År	Sum	Kg	Sa	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	39			13		8	13	5	
2011	52			24		7	18	3	
2013	55	1		22	1	15	14	1	1
2015	30		1	11		8	9	1	
2017	20			1		10	8	1	
2019	16			3		4	7	2	

Tallene oppgis for **summen av de tre skjærene Dyna med Puta, Skurven og Flåskjær**. Generelt en nedgang for de fleste artene siden 2011 og -13. Det er påfallende lite ærfugl her; underlig siden arten greier seg så bra ellers i fjorden. Selve Dyna var tom i år, den lille steinen Puta hadde plass til en svartbak og en ærfugl, og bare en svartbak på Skurven. De meste lå altså på Flåskjær. Fordelingen på hhv. Dyna, Puta, Flåskjær og Skurven er vist i tabell 1.

Gjeitungsholmen; Røyken – naturreservat opprettet i 2009

År	Sum	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	40				2	2		20	13	2		1
2011	73		2		14		3	14	31	3	1	5
2013	71	3	1	2	12	4		15	30	3	1	
2015	34	3			3	1		12	10	4	1	
2017	74	9	1		9	2	4	16	18	5	1	9
2019	163	3			2	2	105	17	20	13	1	

Tallene refererer til hele holmen selv om bare den vestligste delen er sjøfuglreservat. Kolonien reddet av at hettemåkene endelig er tilbake igjen etter mange års fravær (forsvant som hettemåkekoloni etter 2003-sesongen, historisk makstall 441 par i 1997). Vanlig tall for fiskemåke, og det er områdets største fiskemåkekoloni. Historisk makstall for fiskemåke er 46 par i alle de tre årene 1995, 1997 og 1999.

Litt økning i gråmåke etter noen års nedgang, og også økning i sildemåke, men dette har aldri vært noen stor stormåkekoloni slik som Høvikskjær og Sundbyholmene lenger sør.

Nedgang tilbake til normalen for hvitkinngås etter den gode tellingen sist. Ingen makrellterne. Merkelig lite ærfugl, samme kommentar som for de nærliggende Dyna-skjærene rett sør.

Andre lokaliteter

De fleste andre lokaliteter i Buskerudskjærgården av Vestfjorden og i Drøbaksundet er små og ubetydelige i antall hekkende sjøfugler. Det har, imidlertid, vist seg at det stadig finnes flere, spredt, rugende fugler på sør-, øst- og nordsiden av Ramtonholmen, Røyken. Totalt registrerte vi her 23 par sjøfugl hvorav 9 par fiskemåke (nest best for fiskemåke i området etter Geitungholmen). Hele 4 av de 12 tjeldeparene vi oppdaget lå på Ramptonholmen.

Det lille skjæret inne i Sandspollen, Hurum, som vi bare kaller Sandspollskjær, har en pen koloni makrellterne. Vi registrerte 10 par makrellterne den 19. mai og hele 21 par på en privat tur den 15. juni. I tillegg lå her 7 par fiskemåke (men bare 4 par på turen den 15.6.)

2) Artsgjennomgang

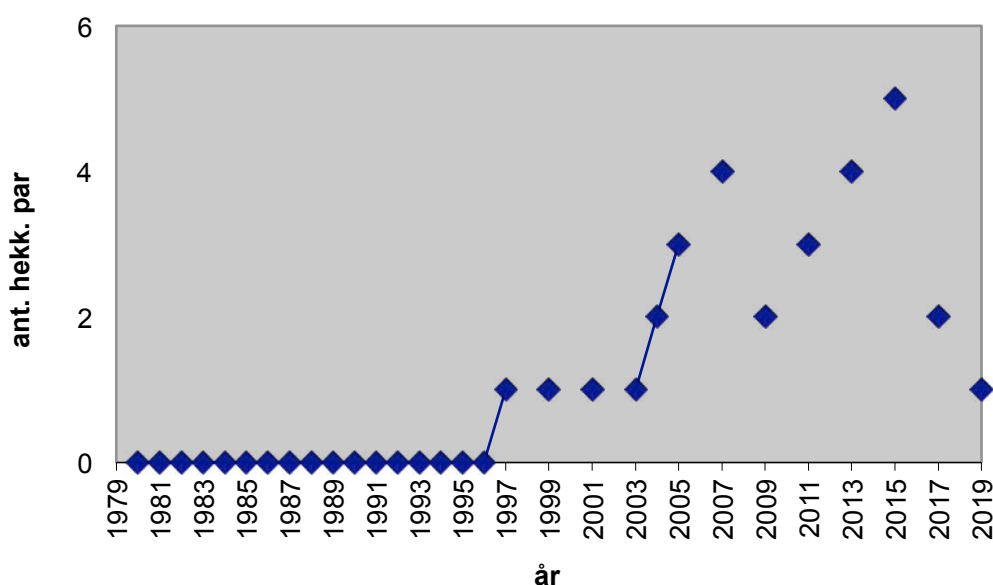
Figurene under er tegnet på grunnlag av tellinger i perioden 1980–2019. For noen arter finnes data fra registreringer på midten av 1970-tallet. Fra 1980 til og med 1989 ble området talt årlig. Deretter var det et opphold til 1995, hvorefter området er talt opp annethvert år. Dette er viktig å ha i minne når man studerer figurene. Der det er årlige registreringsdata har grafene heltrukken linje, for øvrig punktvis. Markering av antall i figurene før 1980 refererer til mer tilfeldig informasjon. Markering av antall i liketalls årstall etter 1990 refererer til spesialtellingene.

Storskarv (Ss) *Phalacrocorax carbo*

Arten ble funnet hekkende for første gang i denne delen av indre Oslofjorden i 2013, på Nordre Sundbyholmen. Det ble funnet et par på samme sted i år. Usikkert om hekkingen ble vellykket. Voksen fugl ble sett nær redet 15. juni, men unger ble ikke observert.

Mange ikke-hekkende fugler, hvorav mange ungfugler, holder til i området Sundbyholmene-Høvikskjær, men det ser ikke ut til at de klarer å etablere noen koloni. Det er, imidlertid, nå to hekkeplasser lenger sør i Buskerud: Saltskjær i Drammensfjorden og Vealøs i Breianger, til sammen 90 par. Se egen rapport herfra. Arten hekker ikke i Oslo og Akershus.

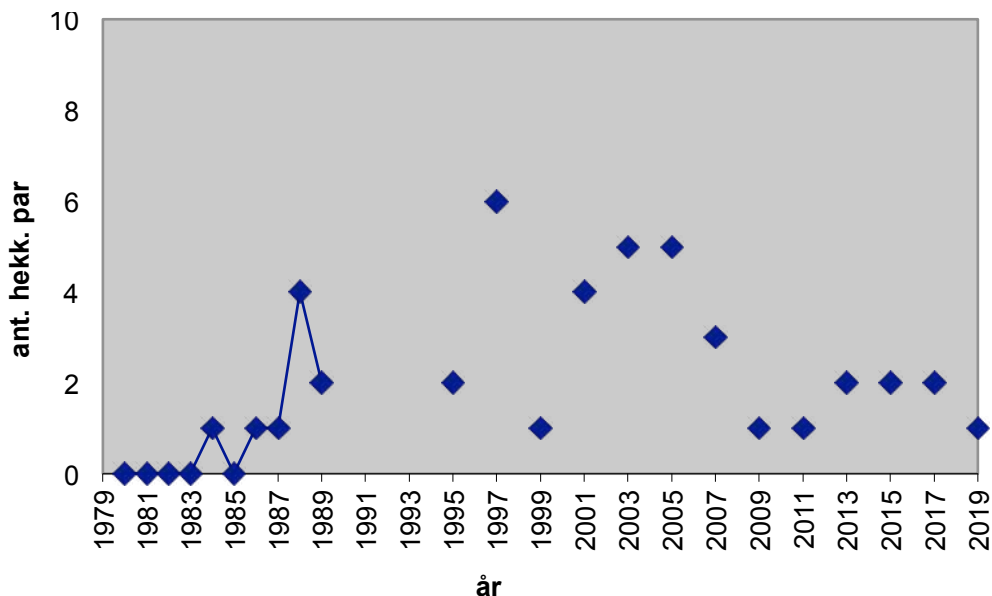
Knoppsvane (Ks) *Cygnus olor*

Figur 1. Antall hekkende par knoppsvane 1980–2019.
Arten etablerte seg i Buskerud-skjærgården først i 1997.

Kun 1 par registrert, rugende på Vestre Hjelpskjær. Ned fra 5 hekkende par i toppåret 2015, og 2 par sist. Dette er det dårligste svaneåret siden 2003. Vi skjønner ikke hva som skjer med svanene på Buskerudsidene, da Oslo og Akershus hadde et godt svaneår i 2019. Det hekket også et svanepar i Breianger (Vealøs), Hurum.

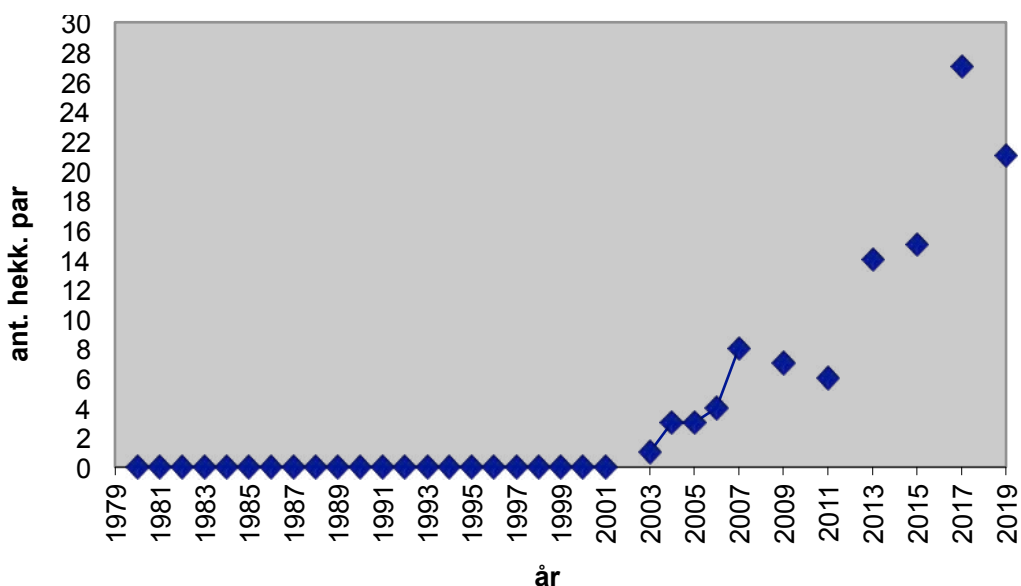
Kanadagås (Kg) *Branta canadensis*

Figur 2. Antall hekkende par kanadagås 1980–2019.
Første hekkefunn langs Buskerud-skjærgården var i 1984.

Ett hekkende par, ned fra to de siste tre tellingene før dette. Paret lå på reir på Vestre Hjelpskjær. Det var noe flere par omkring sekelskiftet.

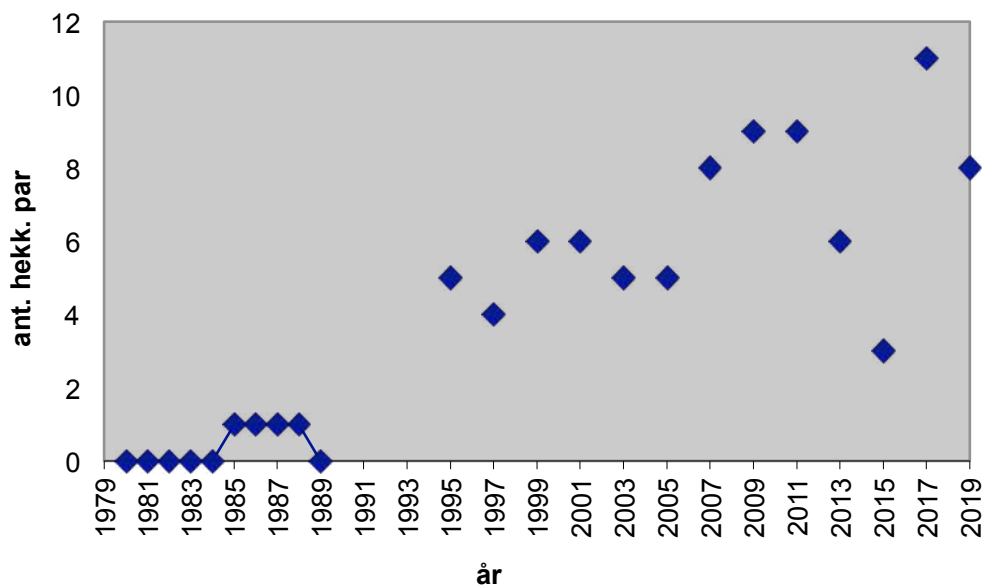
Hvitkinngås (Hg) *Branta leucopsis*

Figur 3. Antall hekkende par hvitkinngås 1980–2019.
Innenfor denne perioden ble arten først påtruffet som hekkende i 2003.

Med 21 hekkende par er dette et godt år for arten, selv om det er ned fra 27 par i toppåret i 2017. Det var 9 par på Sundbyholmene (hvorav 6 på den Søndre Sundbyholmen), 4 par på Høvikskjæra og 3 par på Geitunholmen. Arten hadde et godt år også i Oslo og Akershus.

Grågås (Gg) *Anser anser*

Figur 4. Antall hekkende par grågås 1980–2019.
Grågåsa etablerte seg i Buskerud-skjærgården først i 1985.

Med 8 hekkende par og/eller ungekull er som normalt i perioden siden 2007 selv om det er ned fra 11 par i 2017. Det lave resultatet fra 2015 (kun 3 par) forblir derfor et underlig lavt antall dette året uten noen opplagte forklaringer.

Grågåsa er den første sjøfuglarten som klekker. Derfor er det en del ungekull som registreres der eksakt hekkeplass forblir ukjent. Tre av parene hadde tatt med ungene inn i Sandspollen. Det er gjerne inn hit eller i Sætrepollen de tar med seg ungene etter klekking. Det var ingen å se i Sætrepollen på registreringsdato. I Nærnesbukta har det hekket en nederlandskmerket grågås (grønn halsring med kode LYA) både i 2017 og i 2019.

Bestanden lenger inn i fjorden har også holdt seg noenlunde stabil de siste årene.

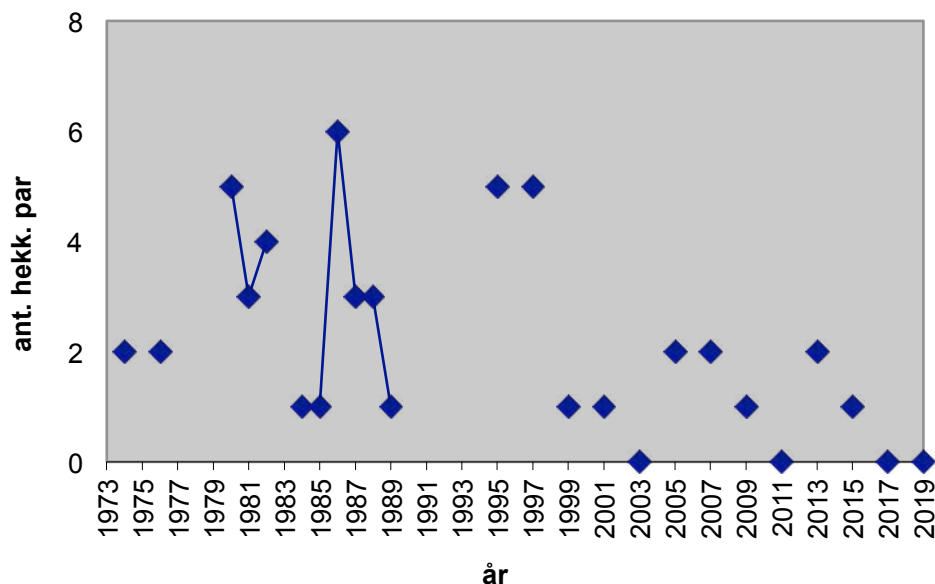
Halsringmerket grågås med tre unger i Nærnesbukta, Røyken 19.5.2019. Hekket her også i 2017.
Fuglen ble ringmerket sør i Nederland julaften 2014, og tilbringer vintrene der.

Foto Morten Bergan

Gravand *Tadorna tadorna*

4 individer observert (ikke reirtaksering av denne arten!). Dette er som normalt og samme som sist. Vi vet ikke om de hekker.

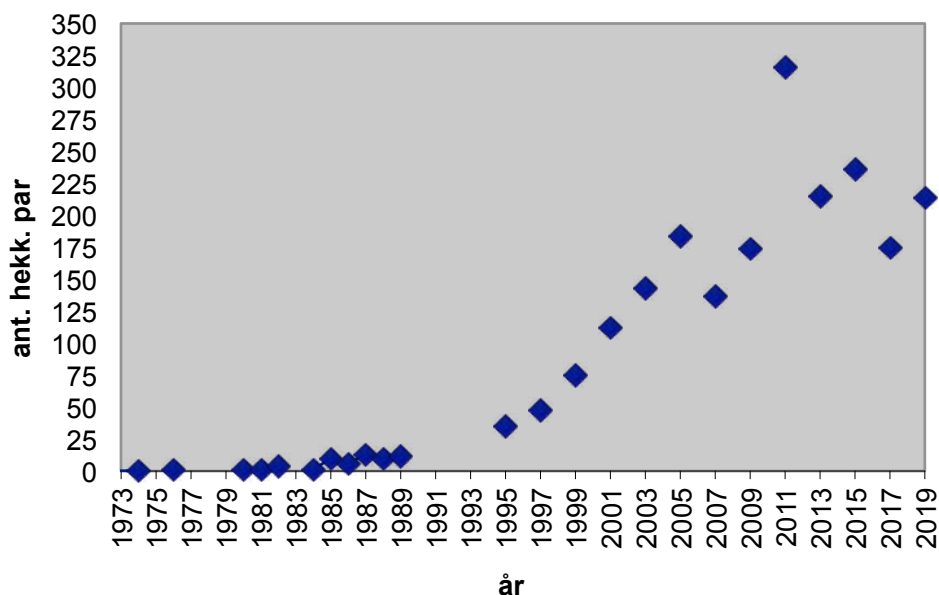
Stokkand (Sa) *Anas platyrhynchos*

Figur 5. Antall hekkende par stokkand 1974–2019.

Vi fant ingen hekkende stokkand i år heller. Det ble imidlertid sett et ungekull i Sætrepollen under en privat tur 15.juni. Trolig hekker det flere par langs kysten på lokaliteter som ikke registreres som sjøfuglkolonier (som er holmer og skjær), men mange er det nok ikke, og bestanden er definitivt lavere nå enn på 1900-tallets siste tjue år.

Ærfugl (Æf) *Somateria mollissima*

Figur 5. Antall hekkende par ærfugl 1974–2019. Arten etablerte seg med sikkerhet som hekkefugl i Buskeruds del av indre Oslofjord først i 1976. Før dette hekket den bare i Breiangen (Tofteholmen bl.a).

Hele 214 ærfuglreir/-kull er en kraftig økning fra bare 175 reir/kull i 2017, men 2017 var et dårlig år for arten i Buskerud, slik at årets tall er mer normalt. Ærfugl har jo hatt en formidabel økning i indre Oslofjord (med et toppår i 2011).

De største koloniene var 111 par på Sundbyholmene (hvorav hele 86 av dem på søndre holme), 58 reir på Storskjær i Hurum og 38 reir på Høvikskjæra. Sundbyholmene er indre Oslofjords største ærfuglkoloni også i år (men nå med margin på kun to par til Husbergøy i Bunnefjorden). Det er flere rugende ærfugler på de gode lokalitetene i indre fjord enn det er på egnete lokaliteter i midtre Oslofjord.

Mellomårsvariasjoner i antall hekkende par per koloni kan skyldes lokale forflytninger mellom ulike deler av Oslofjorden. Ærfuglbestanden hadde i 2019 et usedvanlig godt år i Oslo og Akershus, med ny rekordnotering (978 par/kull).

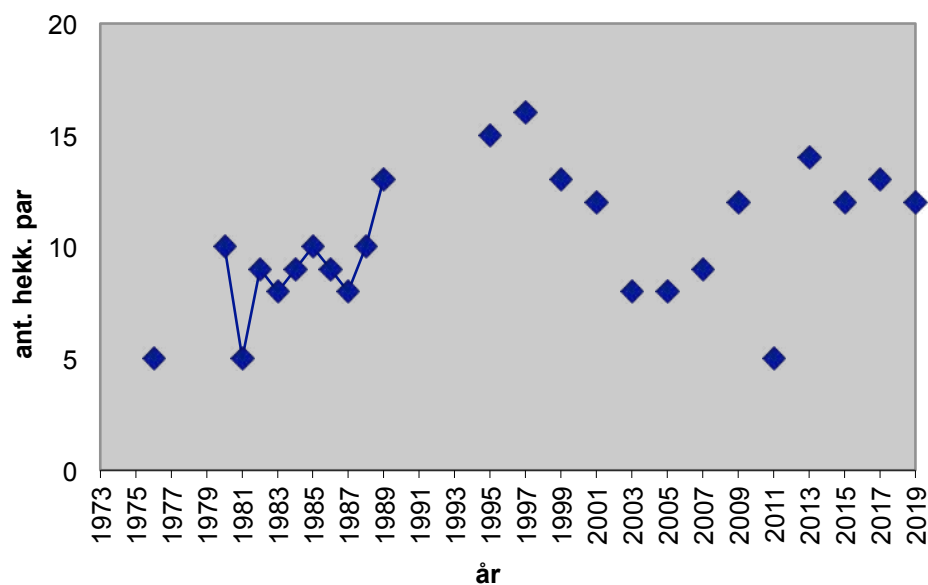
Siland *Mergus serrator*

Vi talte opp 34 individer på vannet og langs strendene, omtrent som gjennomsnittet de siste 20 årene, og det var 30 individer sist. Holder man ekstremverdiene utenfor (henholdsvis 10 og 47 ind.) så har antallet siland variert mellom 22 og 36 ind. siden vi startet denne typen tellinger i 1997. Det utføres ikke reirtaksering av denne arten, som hekker senere på året og med redet godt gjemt i hulrom. Vi teller bare opp antall individer og mange av disse er kanskje ikke en gang lokale hekkefugler.

Rødstilk (Rs) *Tringa totanus*

Heller ikke i år ble arten registrert på noen lokaliteter, og den må regnes som utgått i denne delen av Buskerud-skjærgården. Rødstilk er nå ikke registrert siden 2009. Sætrepollen og gressengene på Torvøya var faste plasser frem t.o.m. siste kjente hekking i 1989. Flere faktorer virker trolig inn, som dårligere næringstilgang på mudderflatene pga. rensing av avløpsvann, færre sikre hekkeplasser pga. hettemåkens tilbakegang og øket predasjon på reir og unger som følge av økning av bestandene av de store måkeartene. I tillegg så er det nok flere folk kystlangs i skjærgården, og gressengene gror igjen pga. opphør av beite og annen bruk.

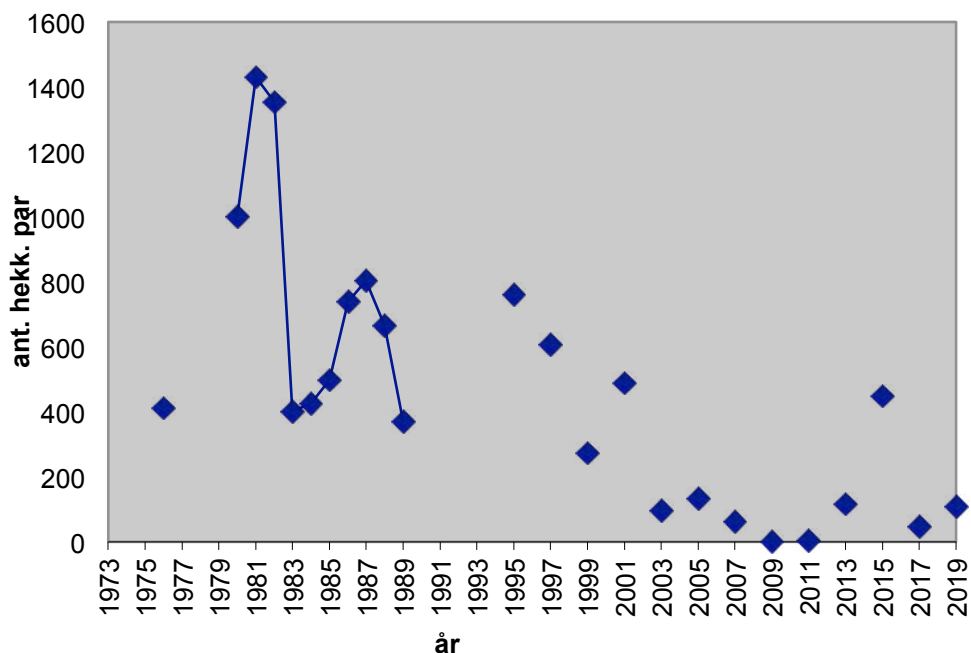
Tjeld (Tj) *Haematopus ostralegus*

Figur 6. Antall hekkende par tjeld 1976–2019.

12 hekkende par tjeld er temmelig normalt for tjelden i Buskeruds del av indre Oslofjord. Det var 13 par sist. Hele 4 av parene var langs kystlinjen av Ramtonholmen.

Hettemåke (Hm) *Larus ridibundus*

Figur 7. Antall hekkende par hettemåke 1976–2019.

Det går litt opp og ned for hettemåken, og årets 109 par var en god økning fra bare 48 par sist, men dårligere enn det gode resultatet på 450 par i 2015 (Hjelpskjæra var da indre Oslofjords største koloni), og ganske normalt for perioden etter 2002. Men meget dårligere enn i tiden før 2002. Hele 105 av parene hekket på Geitungholmen utenfor Slemmestad, en klassisk hettemåkeplass som har slitt i mange år. Det er helt vanlig at hettemåkekoloniene flytter seg og utslagene på «småkolonier» på hundre par blir da store når bestanden ikke er større enn det den er nå for tiden.

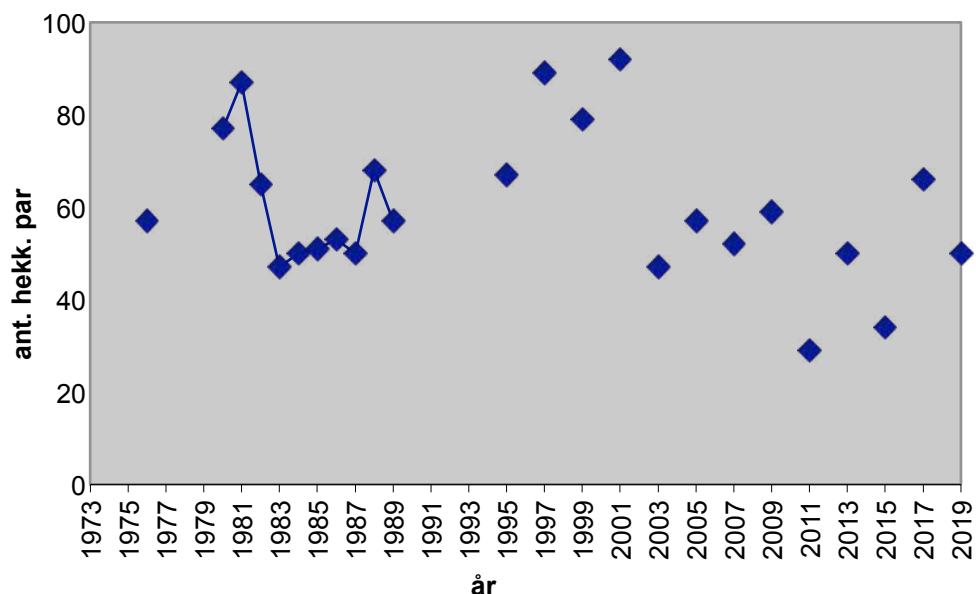
Det hekket også 4 par på Østre Hjelpskjær. Slike småkolonier som bare 4 par, og enkeltpar, mislykkes normalt utover i hekkesesongen. Den nye moloen/bølgebryteren i Nærnesbukta, som hadde en nyetablert koloni i 2017 var fugletom i år.

Arten går også tilbake i områdene lenger inn i fjorden – Oslo og Akershus hadde det dårligste bestandstallet siden 1950-tallet. Kun en hekkeplass i Breianger (Mølen i Hurum, med 77 par).

Hettemåke i flukt.
Foto Morten Bergan

Fiskemåke (Fm) *Larus canus*

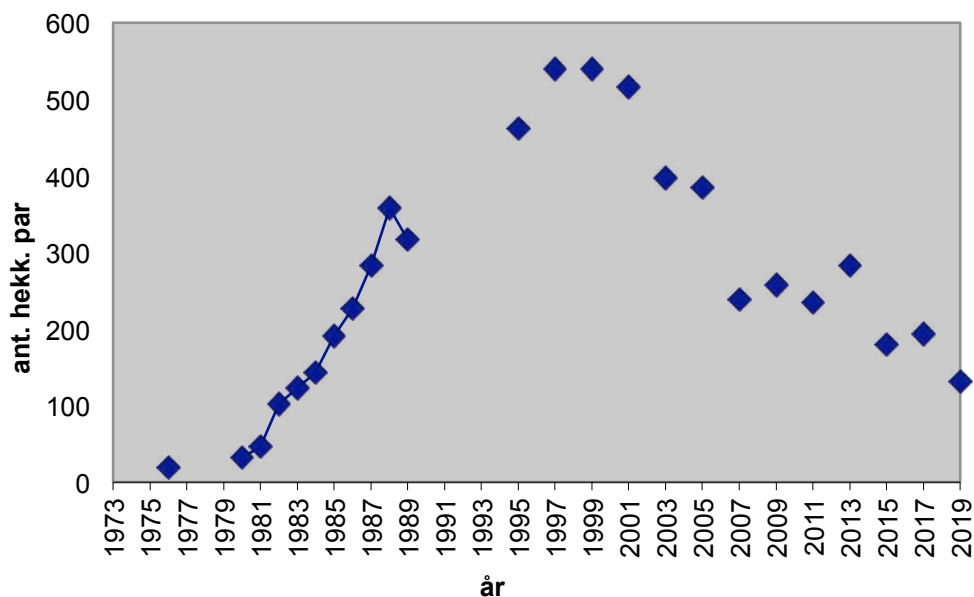
Figur 5. Antall hekkende par fiskemåke 1976–2019.

50 hekkende par fiskemåke er kraftig ned fra de 66 parene i 2017, men dette var et bedre år enn på lenge. Årets tall er mere normalt for perioden f.o.m 2003.

De største koloniene var 17 par som hadde gått til hekking på Geitungholmen og 9 par på Ramtonholmen. Hekking på Ramtonholmen, med unntak av slengere, er et relativt nytt fenomen, men hadde hele 17 par sist. Nevnes kan også 7 par på Kavringen i Sætre. Denne lokaliteten er litt spesiell fordi fiskemåkene hekker inne mellom småfuruene på den lille holmen. Vi tror de mislyktes, da det var få eller ingen her på et besøk 15.juni.

Fiskemåka i Oslo og Akershus hadde et spesielt dårlig år i 2019, som ble forklart, i alle fall delvis, med en kald forsommer. At det like vel ble temmelig normalt i Buskeruds del av fjorden kan jo sette denne forklaringen i et underlig lys. Buskerud har for øvrig en fiskemåkekoloni på Mølen i Hurum i Breiangeren med bare 29 par i år, det laveste noensinne. Underlig at det gikk dårlig med fiskemåkene både nord for (Oslo-området) og sør for (Breiangeren) dette registreringsområdet i Røyken og nordre Hurum men nokså normalt her.

Gråmåke (Gm) *Larus argentatus*

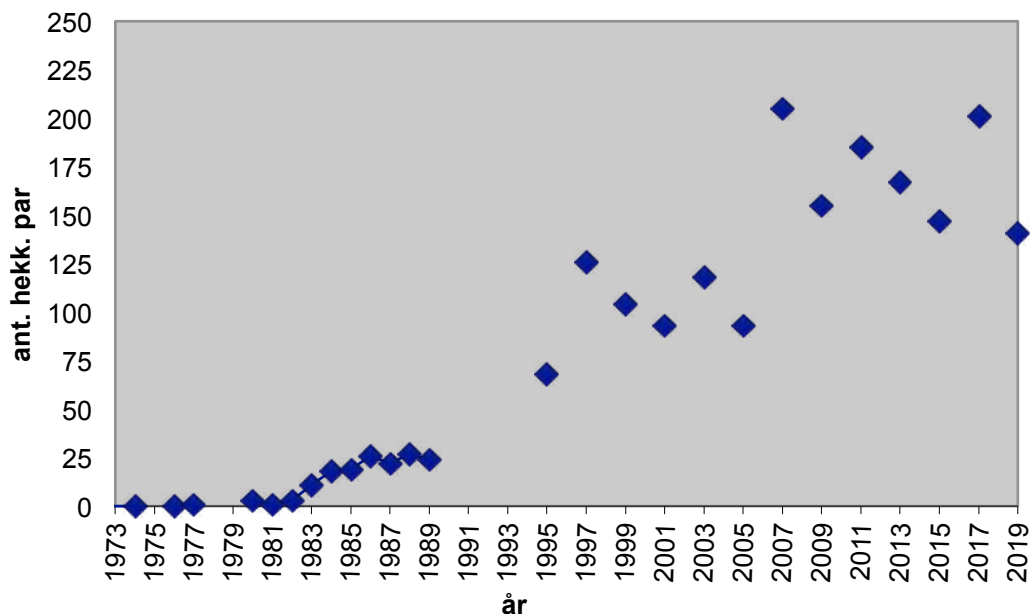

Figur 9. Antall hekkende par gråmåke 1976–2019.

Bare 131 par gråmåke er kraftig ned fra 193 par sist, og det dårligste resultatet siden 1984. Den gang var bestanden i jevn vekst, nå for tiden i jevn tilbakegang. Arten går også tilbake lenger inn i fjorden.

Storskjær i Hurum holdt 63 par, og ble indre Oslofjords tredje største gråmåkekoloni. Deretter fulgte 33 par på Sundbyholmene. Bare 10 par på Høvikskjær er dårlig for arten her, og lokaliteten måtte se seg slått, som i 2015, av Geitungholmen med sine 20 par gråmåke.

Sildemåke (Sm) *Larus fuscus*

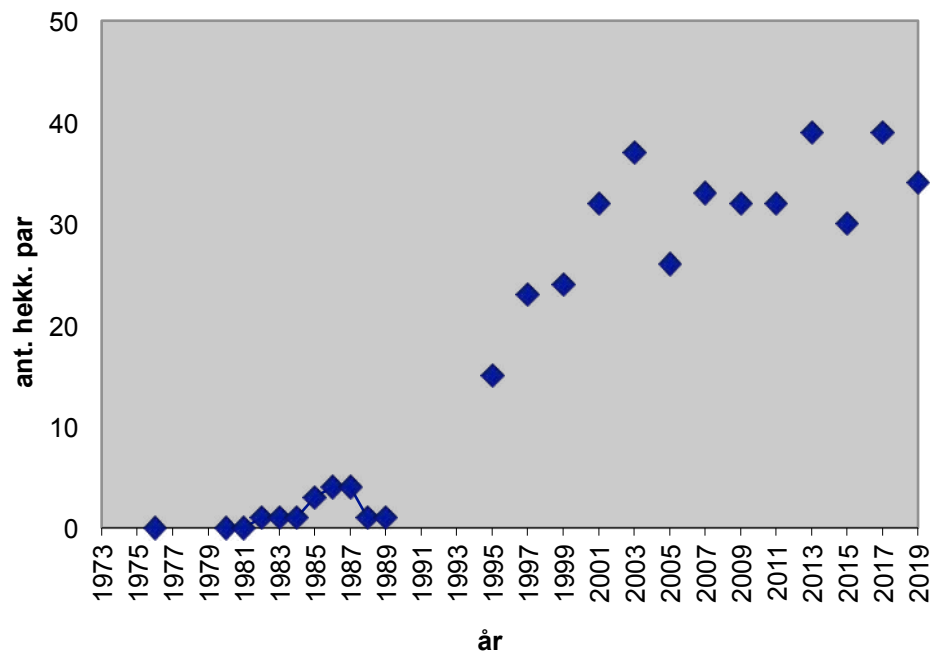

Figur 6. Antall hekkende par sildemåke 1974–2019.
Første kjente hekkefunn i Buskerud-skjærgården er fra 1977.

141 par er en kraftig nedgang siden 201 par sist, og i nedre del av et bestandsbånd på 141–205 par siden 2007 (205 par i rekordåret 2007). Har bestandsveksten nå kulminert?

De største koloniene var Storskjær, også i år, med 66 par, og Sundbyholmene med 36 par. Kun 13 hekkepar på Høvikskjær. Storskjær ble derved indre Oslofjords fjerde største sildemåkekoloni. Buskerud har, imidlertid, to enda større kolonier i Breiangeren (maks 176 par på Mølen), se egen rapport fra NOF Buskerud.

Svartbak (Sb) *Larus marinus*

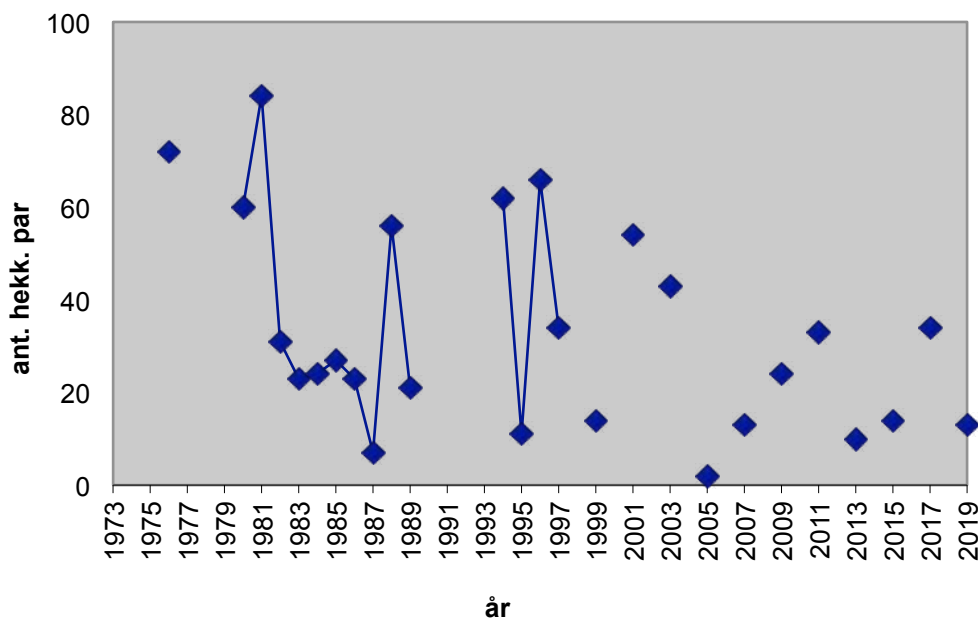

Figur 7. Antall hekkende par svartbak 1974–2019. Første kjente svartbakhekking ble gjort i 1982.

34 par er en liten nedgang fra 39 par sist, men temmelig stabilt for perioden fra 2001.

Høvikskjæra og Sundbyholmene ble indre Oslofjords største svartbaklokaliteter i år, begge med 12 par. 5 par på Storskjær.

Makrellterne (Mt) *Sterna hirundo*

Figur 8. Antall hekkende par makrellterne 1976–2019.

Bare 13 par ble registrert den 19. mai, ned fra 34 par sist. Det var bare to lokaliteter som faktisk hadde hekkende terner på registreringen i mai: 10 par på Sandpollskjær samt 3 par på Østre Hjelpskjær.

Ternene har noe seinere egglegging enn de øvrige artene, bestanden er nok derfor litt større enn det vi registrerer i mai måned. For eksempel ble bestanden på Sandpollskjær doblet (fra 10 til 21 par) ved en ekstra registrering her den 15. juni. Det er vel grunn til å tro at ternebestanden er noe større, men selv en dobling gir ingen stor bestand. Bakover i tid var det gjerne flere enn dette selv om tallene fluktuerte mye også den gang. Langtidstrenden vil vi si er negativ.

Andre arter

Ikke egentlig noen sjøfuglarter, men både **havørn** og **fiskeørn** er sjøtilknyttet. I indre Oslofjord hekker det et par havørn på Håøya (siden 2008). Dette paret hekket på Gråøya, Røyken i 2009. Vi kjenner også til to lokaliteter med fiskeørn på Buskerud-siden av fjorden. Det ene av disse parene mislyktes mens det andre paret fikk frem tre unger, som ble ringmerket den 13. juli i år.

Vi mener å observere flere **strandsniper** kystlangs enn tidligere. Dette er delvis fugler på vårtrekk, men vi tenker oss at noen av disse kan hekke langs kysten enkelte steder, dog ikke inne på sjøfuglkoloniene.

3) Tabeller

Buskerud 2019

Drøbaksund og Vestfjorden

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Rs	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Geitungholmen	Røyken	19.5.	163			3			2	2		105	17	20	13	1	
Skurven	Røyken	19.5.	1													1	
Dyna	Røyken	19.5.	0														
Flåskjær	Røyken	19.5.	13						2					4	7		
Putå	Røyken	19.5.	2						1							1	
Nærsnesbukta	Røyken	19.5.	1				1										
Nærsnesskjær	Røyken	19.5.	0														
Nærsnestangen m/molo	Røyken	19.5.	2				1						1				
Ramtonholmen	Røyken	19.5.	23			2				4			9	1	6	1	
Demmekilskjær	Røyken	19.5.	5							1			4				
Høvikskjæra	Røyken	19.5.	77			4			38					10	13	12	
Søndre Sundbyholmen	Røyken	19.5.	118			6			86	1				9	8	8	
Midtre Sundbyholmen	Røyken	19.5.	0														
Nordre Sundbyholmen	Røyken	19.5.	85			3			25				1	24	28	4	
Odde N Killingholmen	Røyken	19.5.	2						1				1				
Kraftskjær	Røyken	19.5.	0														
Vestre Hjelpskjær	Røyken	19.5.	2	1						1							
Østre Hjelpskjær	Røyken	19.5.	9							1		4	1				3
Klausholmen	Røyken	19.5.	1						1								
Sætrepollen	Hurum	19.5.	1				1										
Kavringen	Hurum	19.5.	8				1						7				
Furuholmen	Hurum	19.5.	2				1						1				
Rognholmstein	Hurum	19.5.	2							1						1	
Rognholmen	Hurum	19.5.	2				1						1				
Sandspollen	Hurum	19.5.	5		1	1	3										
Sandspollskjær	Hurum	19.5.	17										7				10
Storskjær	Hurum	19.5.	195			2			58	1				63	66	5	
SUM	Buskerud	19.5.	736	1	1	21	9	0	214	12	0	109	50	131	141	34	13

Sum 2017	Buskerud	20.5.	811	2	2	27	11	0	175	13	0	48	66	193	201	39	34
----------	----------	-------	-----	---	---	----	----	---	-----	----	---	----	----	-----	-----	----	----

Storskarven på Sundbyholmen. Hekkefuglen, kun ett par. Foto: 15.6.2019.
Foto Morten Bergan.

Denne rapporten ligger til nedlasting her:

<http://oa.birdlife.no/8837>

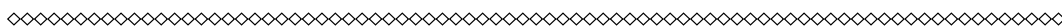
Rådata for sjøfugltellingene ligger her:

Oslo og Akerhus

<http://oa.birdlife.no/prosjektdata/108>

Buskerud (egen rapport)

<http://oa.birdlife.no/prosjektdata/107>

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus

Postboks 1041 Sentrum
0104 OSLO

Telefon 48 17 07 85
leder@oa.birdlife.no